

બોચાસણવાસી શ્રી અક્ષરપુરુષોત્તમ સ્વામિનારાયણ સંસ્થા
સત્સંગ શિક્ષણ પરીક્ષા

સત્સંગ પ્રાજ્ઞ : દ્વિતીય ખંડ

પ્રશ્નપત્ર - ૧

સવારે ૮ થી ૧૨]

રવિવાર, ૭ જુલાઈ, ૨૦૦૨

કુલ ગુણ : ૧૦૦

નોંધ : જમણી બાજુએ આપેલા અંકો જે તે પ્રશ્નના ગુણાંક દર્શાવે છે.
(‘વચનામૃત’ના આધારે)

પ્ર. ૧. (અ) નીચે આપેલાં સૈદ્ધાંતિક વાક્ય, દૃષ્ટાંત કે વિષયમાંથી કોઈપણ ત્રણ વિષે મુદ્દાસર નોંધ લખો. ૧૮

- નિત્ય નવી ને નવી રાખવા યોગ્ય રહસ્યની વાત મ. ૧૩ ને આધારે.
- મ. ૩૩ ના આધારે શ્રીહરિના અંગની વાત.
- પંચવિષયના રોગના ઔષધની રીત.
- ગોપીઓએ કુરુક્ષેત્રમાં ભગવાનનું દર્શન કર્યું. - વિવેચન કરો.
- નારદ, સનકાદિક, શુકજી જેવા બ્રહ્મરૂપ થઈને ભગવાનની ભક્તિ કરવી છે, એવી વાસના રાખવી. - સમજાવો.

(બ) નીચેનાં વાક્યોની પૂર્તિ કરો અને તેના વચનામૃતનો ક્રમાંક ટાંકો. ૧૫

- ‘માટે વૈરાગ્યનું બળ અતિ દૃઢ કરીને રાખવા.’
- ‘માટે ભગવાન તો મનુષ્ય દેહ પ્રીતિ રહેતી નથી ને તે સ્વતંત્ર થાય છે.’
- ‘અને જે ભગવાનનો થવાને તો કાંઈ સમર્થ નથી.’
- ‘એવી રીતે આત્મસુખે કામાદિકનો પરાજય થતો.’
- ‘જે ગૃહસ્થ હોય તે તો સર્વે હરિભક્તમાં મોટેરો જાણવો.’

(ક) નીચેનામાંથી કોઈપણ એક વિષય ઉપર અભ્યાસક્રમના વચનામૃતના આધારે ક્રમાંક નોંધી બે અવતરણો લખો. ૪

(૧) નિશ્ચય (૨) સ્વભાવ જીતવાનો ઉપાય.

(‘સ્વામીની વાતો’ના આધારે)

પ્ર. ૨. (અ) નીચેના દરેક પ્રશ્નના એક એક વાક્યમાં જવાબ આપો. ૬

- સ્ત્રીરૂપી ભમરી કોને ડૂબાડે છે ?
- બાવાની દૃષ્ટિએ મહારાજે શું ભૂંડું કર્યું ?
- કારણ શરીરરૂપ કાળા પર્વતનો નાશ કરવા શાનો દારૂ ને શાનો અગ્નિ મૂક્યો ?
- કોને દેખીને છાતી ઠરે નહીં ?

- નટની માયાના વચનામૃતમાં શું કહ્યું છે ?
- અધર્મસર્ગનો પ્રભાવ કેવો હોય ?

(બ) નીચેનાં વાક્યોમાં કોંસમાં આપેલા વિકલ્પોમાંથી સાચો વિકલ્પ શોધીને પૂર્તિ કરો. ૭

- જ્યાં સુધી માં જીવ બંધાણો નથી, ત્યાં સુધી લોકભોગ ને દેહ તે રૂપ થઈ જવાય છે. (સત્સંગ, ભગવાન, સત્પુરુષ)
- બ્રહ્મમુનિ વિના સબ ઓર ભયો તો કહાં ભયો ભાઈ. (હરિગ્યાન, સત્સંગ, વિવેક)
- સાથે ઓળખાણ ન હોય તો તે કરતાં ભગવાનનો ભક્ત શ્વપચ હોય તે શ્રેષ્ઠ છે. (મોટા સત્પુરુષ, પ્રત્યક્ષ ભગવાન, પુરુષોત્તમ)
- ગમે તેવો હોય તેની વૃત્તિને દેશકાળાદિક આઠ ફગાવી દે છે. (સમજણવાળો, સાંખ્યવાળો, અંતઃદૃષ્ટિવાળો)
- શ્રીજીના પ્રગટપણાની વાત વંથળી જતાં સ્વામીશ્રીએ ને કરી. (જાગાભગત, હરિશંકર, કાશીરામ)
- વંથળીના કલ્યાણભાઈના દીકરાનું નામ હતું. (વેલજીભાઈ, ડાઘાભાઈ, વશરામભાઈ)
- રૂડા ગુણ છે, તે ત્રણ પ્રકારના કરીને નાશ થઈ જાય છે. (દોષે, કુસંગે, શત્રુએ)

(ક) અભ્યાસક્રમની સ્વામીની વાતોના આધારે નીચેનામાંથી કોઈપણ એક વિષે વિસ્તૃત નોંધ લખો. ૧૦

- ખીજડા જેવા અને આંબા જેવા ભક્ત.
- વૈરાગ્યનો ઉપદેશ
- કુસંગ અને સત્સંગનો વિવેક

(‘ભગવાન સ્વામિનારાયણ ભાગ - ૧ તથા ભાગ - ૨’ નવી આવૃત્તિને આધારે)

પ્ર. ૩. (અ) નીચેનામાંથી કોઈપણ એક વિષય પર નિબંધ લખો. ૨૦

- નિષ્કામ ધર્મના ધારક અને આગ્રહી નીલકંઠ.
- શ્રીહરિનાં અલૌકિક કાર્યમાં વિઘ્ન નાંખનાર અસુરો અને દ્વેષીઓ.
- કૃપા સમાધિ : શ્રીહરિનું પરમ ઐશ્વર્ય.

(બ) નીચેનામાંથી કોઈપણ બે વિષય પર મુદ્દાસર નોંધ લખો. ૨૦

- સરજુદાસમાંથી સહજાનંદ
- લોજમાં વર્ણારાજની પ્રતિભા
- શ્રીહરિના સમકાલીન ભારતની દુર્દશાનું ચિત્ર.
- મુક્તનાથમાં નીલકંઠ વર્ણી